

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző: Nagy István
Cím: Az első igazi téli vasárnap a Svábhegyen
Forrás: Magyarország

Osztályozás

Tárgy

796

Hely

Idő

"1924"

Személy

21.

1924. 1. 1.

(Köt. v. füz.) (Old.)

Az első igazi téli vasárnap a Svábhegyen

Ródlizó-típusok. — Ebéd a Nagyszállóban, tízezer koronás asztalokon. — Sok a csúnya férfi. — Esti idill a ródli-pályák körül

(A Magyarország tudósítójától.) Vacog a fogunk a fogaskerekű vasút túlságosan szellős kocsijában. Nem éppen kellemes érezni, amint a nyitott ablakon keresztül-kasul süvit az éles, metsző hidegségű szél, dideregnek az utasok, a lábak ritmusos dobogásától nem lehet hallani a gőzmasina szuszogó puffelését sem. Szederjés-kék archőrön fehérlik a puder. Valahogyan keservesre torzul a férfibajusz, remegnek a kármínos ajkak, reszket a simára borotvált férfiarc. Pedig süt a nap. Verőfényes, tiszta levegőn özönlenek alá ragyogó sugarai, bearányozzák a hervadt erdők száraz ágait, szerelmes csókkal csókolják a tiszta fehérségű hóval borított hegyoldalt; mámoros csillogásban pompázik a mező a napsugárölésére, úgy csillog, villog, szikrázik, mintha tündérek hintették volna be millió gyémántkővecskével...

Emberrajok a hegyoldalban

Zsúfoltan, cammog, kapaszkodik fel a Svábhegyre a fogaskerekű. Minden koci tömve. A kocsi tetején halomban hevernek a ródlik, a szánok, a sík, a botok. Ebben a didergő hidegben is izgalomra hevülve türelmetlenkednek az emberek:

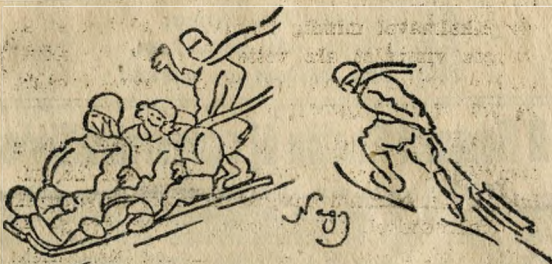
— Csak már fenn lennénk... — így az egyik.

— Nem hiszem, hogy jó lesz a pálya. Kevés a hó. — szomorodik el a másik.

— Lehet-e ródlizni? — kiált ki az ablakon az egyik fiatalember a vaspálya melletti útra, amelyen egymásután rohannak már a völgybe a ródlizók.

— Elég jó... — mosolyognak vissza kalaplengetve azok és eltűnnek az egyik kanyarodónál.

Ezen a tájon már igen mozgalmas az élet. Távol, közel embereket lehet látni. Az egyik előrehajlott háttal, lihegve vonszolja ródliját felfelé. A másik ujjongva suhan, vagy dőcög a mélybe. Messzebb

Le a hegyről, fel a hegyre

apró kis fekete pontoknak látszanak a jókedvű sportolók. A nagy fehérségben úgy imbolyognak ezek a kis pontocskák, mintha pillanatonként nőnének, hervadnának sőtétszirmú bimbók a fehérségben. Itt két gyermek kacag egy rövidke lejtőn, amott sítálpakon baktatnak emberek. Messzebb csigalassúsággal ereszkedik alá egy társaság. Ahol egy kis lejtő van, mindenütt mozog, hullámszik a tájék.

— Rengeteg ember jött ki ma, — hallom a szomszédomat.

— Legalább húszezer ember van künn... — hangzik máshonnan.

— Hát még a végállomásnál mennyien lesznek!

Autopark a svábhegyi szálló előtt

Varázskéz lebbent függőnyt a szem elől a svábhegyi nagyszállónál. Egyszerre nyüzsgő, kacagó, örömteli életet látunk. Színes, változatos, mozgalmas kép. Lefelé rohanó ródlik, egészségtől pirosposztagás arcú férfiak, nők serege, kiáltozás, láрма, néha egy-egy síkoly is, sípok, trombiták búgnak fel: itt van a legtöbb ródlizó.

A fogaskerekű egymás után ontja az embereket. A Szépkilátás útnál egész sor auto áll. Egy kis autoucca. Eregve sorakozik fel aztán a többi gépkocsi is. Tükköl a szirénájuk a ródlizók felé. A pályán egyszerre közlekedik a szán és a gépkocsi.

— Mi ez? Kocsiút vagy ródli-pálya? — méltatlankodik egy fiatalember, aki az egyik auto elől az árokba tért, azaz helyesebben mondva, bukfenchezett. Csupa hó lett a ruhája, az arca, de egy perc múlva már, mintha semmi sem történt volna, újra a ródliján ült. Egymást érik az úton a szánok. Kisebbség, nagyobbak. Az apróbb szánok bizony elég lassan ereszkednek a gyöngye lejtőn, a nagyobbak már gyorsabban haladnak, a három-, négyüléses ródlik, boblettek a leggyorsabbak. Ezek szintén veszedelmesek. Szerencsé, hogy hármán-négyen kiabálnak, süvöltenek vigyázz-t, így jobban meg lehet hallani.

Önagsága ruhája és egy férfisóhaj

Érdemes megfigyelni néhány ródlizó-típust. Elsősorban, természetesen a hölgyeket, de ezek közül is

azokat, akik nadrágot viselnek. Milyen ravasz az a sovány kis lány, skinék özlábain megfeszül a bricsesz nadrág! Jobb térdét behajtja, csipőre teszi kezét és rámosolyog mindenkire. Milyen csinos az a fitesorrú, szőkehajú asszony! Karcsú, magas, mint egy királynő. Bájosan tipeg a hóban, felkacag, úgy parázslik a szeme, mint a pokol lángja, ott reszket a vére az arcán... Irgalmas Isten... milyen amott önagysága! Igen, az a nem sovány asszony... egy cseppet sem sovány... sőt mintha túlságosan kövér volna. Kacérabb, mint az özlábú kicsike, égőbb a szemsugara, mint a tűnzésű asszonyé, csicsérgőbb a hangja, mint a zöldelő bokor fülemüléjé:

— Apus! Megöllek, ha felborulunk... — duruzsolja egy éppen nem kövér, sőt túlságosan sovány úr fülébe. Aztán ráül a ródliára, hogy csak úgy reszeg, ropog alatta az élettelen alkotmány.

Azután, bizony sokat kacaghat ilyen helyen egy rosszmozájú lélek, ha meglátja a fehér szvétéres nagyon kövér urakat, vagy az »Özlábú, gyengealkotású ifjú gavallérokat. Van azonban, aki nem kacag ilyenkor, hanem haragszik, mint az a kislány, aki éppen most ért a pálya felső végéhez egy vékonyképzű gavallérral:

— Mi az! Maga fázik! — szírog a rettentő igazság a lány ajkáról.

— É... én? Ne-ne-ne-nem. U—u—ugyan? — vacog vissza kéken, zöden, sápadtan, reszeketón a másik.

— Szégyelje magát!

— De... de...

— Úgy didereg, hogy már nem is tud beszélni. Azért mentünk bele az árokba...

— Egy téglá volt a pályán.

— Téved... Pluj...

Szegény, szegény embertársam! Meg a többi férfitársam! Igaza van a didergő árokbarozetónak, aki szomorúan sóhajt fel, mikor a harcias amazon faképnél hagyja:

— Miért nem esik a hó — nydron...

»Hahó... hahó... vigyázz!«

Tovaróppennek a szának sűrű sorokban egymás után. Kacagástól hangos a Svábhegy téli csendje.

— Hahó... vigyázz! — kiabálnak a száguldozók. Egyik sípot fúj, a másik trombitát. Néha történik egy kis kerambol is. Gurulnak az emberek a hóban, de aztán újra talpraállanak. Leverik a ruháról a fehér havat és megy tovább minden.

Itt, a Svábhegyen a *Báró Eötvös út*, a *Karlsruai út*, a *Szépkilátás uca* és a *Normafa út* a legtorgalmasabb. Sokan próbálkoznak az *Istenhegyi úton* is, de nem sokáig bírják, mert igen hosszú utat kell felfelé gyalogni. A ródlizók inkább a *Svábhegyi Nagyszálló* előtti lejtőn szórakoznak. A sielők bejárják a *Széchenyi tétőt*, elbarangolnak messze és hozzák a hírt, hogy a *Jánoshegyen* és a *Zugliget* tájékán s a *Budakeszi úton* is sokan vannak.

A déli órákban rengeteg ember kereste fel a *Hévísszőlgyet* és *Hárshegyet* is, részint gyalog, részint villamoson. Az első igazi téli vasárnap. Mindenki örül, mindenki boldog. Olyan kedvesek a bájosan tipegő nők, amint ragyogó arccal ijedeznek, kacagnak, nevetnek, olyan jókedvű itt mindenki, mintha nem volna gond és szomorúság a világon. Fiatalok, idősebbek egyaránt élvezik a tiszta levegőt, a ródlizás örömeit. Egy öszhajú öreg úr fiatalos frissességgel ugrik le a szánról. Széles mosollyal hajtja meg fejét partneré előtt, aki idősebb úrnő:

— Na! Jó volt?

— Kötő... —

— Akkor még felmegyünk egyszer-kétszer — és már roppan cipője alatt a hó. Egy kicsit liheg, amikor felfelé fut a lejtőn, de éppen olyan, mint a töltés ellen szánkózó gyermekek a *Vermecőn*, vagy a *Márvány uccában*...

Tavasz a Normafánál

Jégtáblák zajlanak ott lenn a Dunán, a nem sűrű ködből kifeketélik az Országház hatalmas kupolája, fekete sávoznak látszanak a pesti utcák, egy-egy gyárkéményből gomolygó füstfelhő zúdul ki, aztán mint valami gyilkoló szörnyeteg szélesreterül a házak felett. Ródlizók, sielők között haladok a Normafa úton felfelé. *Itt nincs hó, nincs füsttenger.* Csodálatos fényvel süt a nap. Tiszta, melegen. Megállott a szél is. Nem mozdulnak a fák, nem hangzik lármá, csak néha-néha hallatszik, amint valaki sielni tanítja a másikat. Ezüstös csillogású hó borítja a hegyoldalait. Szerteszójel kitarakallik ebből a tündöklő pa-

lástból a néhány göröngy, kődarab. Odább örökké zöldelő fenyőgallyak köré glóriát von a szűrődő nap-sugár, már lassan-lassan alászáll a fénytadó *Tűzisten*...

Három ember áll mozdulatlanul a Normafa mellett. Lehunyják a szemüket és a nap felé fordítják arcukat. Valami szokatlan, hihetetlen melegség árad onnan. Itt, ropogó hótenger felett, fagyos tél idején — *tavasz van*... Tavasz van. Csak sárga gólyahír nem illatozik, csak hóvirág nem pompázik, csak gallyak nem zöldelnek.

Ki kell gondolnom a kabátomat.

Lassan, lassan árnyékot vet a zöld fenyőerdő, ormok alá bukik a nap, szürke fény borul a tájra és... *tél van.* Nagyon hideg van...

Téli szezón a nyaralóhelyeken

Egész nap, délelőtt, délután jönnek és jönnek az emberek fel a Svábhegyre. A fogaskerekű mindig tömött, zsúfolva közlekedik. Tele van jókedvű,

Alakok a ródli-pályáról

hidegtől pirosra csipett arcú sportolókkal a Svábhegyi nagyszálló és a kisebb vendéglők is. *A szálloda éjtermében 10 ezer koronát fizetnek egy asztalért.* Egymásnak adják a helyüket a vendégek. Aki ebédelt, megy tovább ródlizni. Faskasétvágya van mindenkinek. Nagy a türelmetlenség, és bizony egy-egy fogásért jó félórát kell várni. Délelőtt 11-től 4 óráig zsúfolva van a szálloda két étterme. Olyan kellemes azért a hangulat, hogy az egyik nő meg is jegyzi:

— Nem megyünk ma haza! *Itt maradunk*...

Vannak, akik kissé fáradtan tárgyalják a történeteket, hogy egy ródli neki ment az egyik fának, összetört, de nagyobb baj nem történt, hogy nagyon hideg van, hogy miképp lehet az, hogy ilyen hidegben a — halak nem fagynak meg a Dunában és végül (ezt egy eleveszemű bakfis mondta), hogy: *igaz! Most látni, hogy milyen sok a csúnya férfi*... most, amikor fáznak és nem tudják cícmázni magukat...

Ródlizás a szürkületben

Sötétség borul a budai hegyekre. Már közel van az este, de a ródlizók jókedve még most is forr, tombol, mint délelőtt. Ha valaki hazamegy, jön helyette másik, az autók száma sem kevesebb, mint azelőtt. Most már a sofőrök is odaállanak a ródlipálya mellé. Kandi, vágyakozó szemmel szemlélik a tarka képet és együtt kiabálnak velük:

— Vigyázz... Hej!...

— A lábam...

— Ede, ne légy szemtelen...

— Nézd komám, hogyan átkarolja azt a kisasszonyt...

— Jaj... Mit csinál... Ne olyan gyorsan... Balra... Hej!...

Este van, kigyulnak a lámpák és lassan elnémul a lármá. Újra a fogaskerekű kocsi tetejére kerülnek a ródlik. Benn hangosan folyik a beszéd, vagy némán pihennek a fáradt sportolók. A Svábhegy első téli vasárnapja gyönyörű volt.

Nagy István